

МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯКОСТІ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «ТУРИЗМ»

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Мета дослідження – вивчення думок щодо рівня задоволеності якістю підготовки та навчання здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та відповідності освітньо-професійної програми «Туризм» їх запитам та потребам.

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному web-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (*окрім першого курсу*) за освітньо-професійною програмою «Туризм» ТДАТУ (респонденти).

Опитування респондентів було проведено в **2 семестрі 2022-2023 навч. року** за двома анкетами: «якість освітньої програми» та «якість викладання навчальних дисциплін». Процедура, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#).

Оцінку здійснювали за 5-бальною шкалою:

1 бал – якість відсутня;

2 бали – якість проявляється зрідка;

3 бали – якість проявляється на достатньому рівні;

4 бали – проявляється часто;

5 балів – якість проявляється практично завжди.

1. АНКЕТА ЩОДО ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Всього опитано на сайті університету за *анкетой для здобувачів вищої освіти щодо якості освітньої програми* **24 респондента**, що склало **42%** від кількості здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» за ОПП «Туризм» (*перший курс опитування не проходить*). Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).

Розподіл респондентів за курсами навчання наведено на рисунку 1.

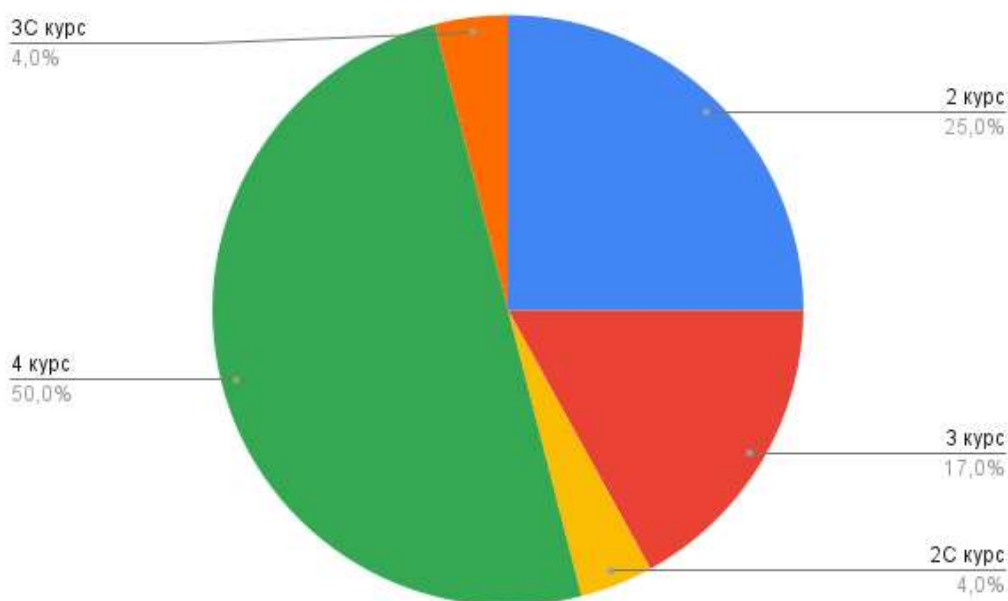

Рис. 1. Контингент респондентів (у відсотках)

Результати оцінювання здобувачами вищої освіти якості ОПП «Туризм» представлено у таблиці 1.

Таблиця 1-Оцінювання здобувачами вищої освіти якості ОПП «Туризм» (у відсотках)

№ з/п	Критерій оцінювання	Бали				
		5	4	3	2	1
1	Задоволеність навчанням за обраною освітньою програмою	91,7	4,2	4,2	0	0
2	Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін	79,2	20,8	0	0	0
3	Відповідність отриманих результатів вивчення дисциплін заявленим в них цілям	79,2	12,5	8,3	0	0
4	Актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень у відповідній галузі	83,3	16,7	0	0	0
5	Співвідношення теоретичної і практичної частини	62,5	33,3	4,2	0	0
6	Прозорість та чесність оцінювання знань	91,7	8,3	0	0	0
7	Використання викладачами сучасних педагогічних методів (майстер-класів, навчальних дискусій, мозкового штурму, тренінгів, ділових ігор тощо)	58,3	33,3	8,3	0	0
8	Спрямованість дисциплін на майбутню професію	79,2	20,8	0	0	0
9	Організація в цьому навчальному році дистанційного навчання	79,2	12,5	8,3	0	0

№ з/п	Критерій оцінювання	Бали				
		5	4	3	2	1
10	Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)	54,2	41,7	4,2	0	0
11	Залучення здобувачів вищої освіти до організації, проведення та участі у наукових і практичних заходах	58,3	37,5	4,2	0	0
12	Доступність графіків освітнього процесу та розкладів	75,0	20,8	4,2	0	0
13	Якість методичних матеріалів дисциплін на освітньому порталі ТДАТУ	87,5	12,5	0	0	0

Вищі оцінки (максимальна сума відсотків балами «5» і «4», по 100%) здобувачі вищої освіти поставили за критеріями: «Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін», «Актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень у відповідній галузі», «Прозорість та чесність оцінювання знань», «Спрямованість дисциплін на майбутню професію», «Якість методичних матеріалів дисциплін на освітньому порталі ТДАТУ».

Менші оцінки (максимальні відсотки за балом «3», по 8,3%) здобувачами вищої освіти наступних критеріїв якості: «Відповідність отриманих результатів вивчення дисциплін заявленим в них цілям», «Використання викладачами сучасних педагогічних методів (майстер-класів, навчальних дискусій, мозкового штурму, тренінгів, ділових ігор тощо)», «Організація в цьому навчальному році дистанційного навчання».

Загальну оцінку якості ОПП «Туризм» здобувачами вищої освіти різних курсів представлено у таблиці 2. Вищі бали поставили здобувачі СВО «Бакалавр» 2 курсу (85,9% опитаних оцінили на 5 балів та 14,1% - на 4 бали). Меншими балами оцінили якість ОПП здобувачі СВО «Бакалавр» 4 курсу (6,3% на 3 бали).

Таблиця 2 – Оцінювання якості ОПП «Туризм» здобувачами вищої освіти різних курсів (у відсотках)

№ з/п	Курс, на якому навчається здобувач ВО	Бали				
		5	4	3	2	1
1	2 курс	85,9	14,1	0	0	0
3	3 курс	84,6	15,4	0	0	0
5	4 курс	65,0	28,7	6,3	0	0

Пропозиції щодо покращання якості освіти та освітнього процесу в ТДАТУ здобувачі вищої освіти при опитуванні вказали:

- після перемоги України, створення більше практичних занять у фірмах

пов'язаних з туризмом.

2. АНКЕТА ЩОДО ЯКОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Якість викладання навчальних дисциплін першого та другого семестрів 2022-2023 навч. року за ОПП «Туризм» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти було оцінено респондентами за 11 критеріями.

Аналіз 82 анкети за перший семестр (таблиця 3) та 144 анкет за другий семестр (таблиця 4) показав, що вони в цілому задоволені рівнем викладання дисциплін з середнім відсотком відвідуваності 71-90%.

Таблиця 3 – Оцінювання якості викладання дисциплін здобувачами вищої освіти в 1 семестрі 2022-2023 навч. року (у відсотках)

№ поз	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
I. Методичний рівень занять (середнє значення)		83,2	15,4	1,5	0	0
1	Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій	85,4	14,6	0	0	0
2	Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти	85,4	13,4	1,2	0	0
3	Використовує сучасні та цікаві методи викладання	82,9	13,4	3,7	0	0
4	Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі	85,4	13,4	1,2	0	0
5	Ефективність організації дистанційного навчання	76,8	22,0	1,2	0	0
II. Теоретичний рівень занять (середнє значення)		82,5	16,7	0,8	0	0
1	Викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перекладання заліку/екзамену та інше	80,5	17,1	2,4	0	0
2	Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців	87,8	12,2	0	0	0
3	Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)	79,3	20,7	0	0	0
III. Ставлення до здобувачів вищої освіти(середнє значення)		90,2	7,3	2,4	0	0
1	Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання	87,8	9,8	2,4	0	0
2	Доступність та легкість зв'язку з викладачем	89,0	8,5	2,4	0	0
3	Доброчесність	93,9	3,7	2,4	0	0

Аналіз таблиці 3 показує, що респондентами в 1 семестрі 2022-2023 навч. року оцінені найвищими балами (максимальні відсотки за балом 5) в I розділі «Методичний рівень знань» наступні критерії якості: «Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій», «Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти», «Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі», «Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти»; в II розділі «Теоретичний рівень занять» - «Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців»; в III розділі «Ставлення до здобувачів вищої

освіти» - «Доброчесність».

Меншими балами (мінімальні відсотки за балом 5) в **I розділі** оцінені критерії: «Ефективність організації дистанційного навчання»; в **II розділі** – «Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)»; в **III розділі** – «Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання».

Загальні враження (задоволення) респондентів від вивчення навчальних дисциплін **1 семестру 2022-2023 навч. року** в **36** анкетах, де надані відповіді, як позитивні.

Рекомендацій щодо покращення якості викладання науково-педагогічними працівниками від респондентів:

- можна частіше робити навчальні ігри з матеріалу (наприклад у Кахуті).

Таблиця 4 – Оцінювання якості викладання дисциплін здобувачами вищої освіти в 2 семестрі 2022-2023 навч. року (у відсотках)

№ поз	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
I. Методичний рівень занять (середнє значення)		85,1	13,9	1,0	0	0
1	Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій	89,6	9,7	0,7	0	0
2	Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти	80,6	18,8	0,7	0	0
3	Використовує сучасні та цікаві методи викладання	84,0	15,3	0,7	0	0
4	Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі	83,3	15,3	1,4	0	0
5	Ефективність організації дистанційного навчання	88,2	10,4	1,4	0	0
II. Теоретичний рівень занять (середнє значення)		78,2	17,6	4,2	0	0
1	Викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену та інше	79,2	17,4	3,5	0	0
2	Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців	82,6	13,9	3,5	0	0
3	Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)	72,9	21,5	5,6	0	0
III. Ставлення до здобувачів вищої освіти(середнє значення)		92,1	3,7	3,9	0,2	0
1	Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання	91,7	4,2	4,2	0	0
2	Доступність та легкість зв'язку з викладачем	91,0	4,9	3,5	0,7	0
3	Доброчесність	93,8	2,1	4,2	0	0

Аналіз таблиці 4 показує, що респондентами в **2 семестрі 2022-2023 навч. року** найвищими балами (максимальні відсотки за балом 5) оцінені в **I розділі** «**Методичний рівень знань**» наступні критерії якості: «Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій», «Ефективність організації дистанційного навчання»; в **II розділі** «**Теоретичний рівень занять**» - «Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців»; в **III розділі** «**Ставлення до здобувачів вищої освіти**» - «Доброчесність».

Меншими балами (мінімальні відсотки за балом 5) в I розділі оцінені критерії: «Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти»; в II розділі – «Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)»; в III розділі – «Доступність та легкість зв'язку з викладачем».

Загальні враження (задоволення) респондентів від вивчення навчальних дисциплін **2 семестру 2022-2023 навч. року** в **75** анкетах, де надані відповіді, як позитивні.

Рекомендації щодо покращення якості викладання науково-педагогічними працівниками від респондентів не надійшли.

Висновки

Аналіз результатів анкетування показав, що всі респонденти оцінили організацію, зміст та якість освітніх послуг за ОПП «Туризм» на високому рівні.

Опитування здобувачів вищої освіти, щодо оцінювання якості ОПП «Туризм» за всіма критеріями є досить високою. *Максимальну оцінку (за балами 4 та 5, по 100%)* здобувачі вищої освіти поставили за критеріями: «Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін», «Актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень у відповідній галузі», «Прозорість та чесність оцінювання знань», «Спрямованість дисциплін на майбутню професію», «Якість методичних матеріалів дисциплін на освітньому порталі ТДАТУ»

Найменші оцінки здобувачі вищої освіти поставили критерії якості: «Відповідність отриманих результатів вивчення дисциплін заявленим в них цілям», «Використання викладачами сучасних педагогічних методів (майстер-класів, навчальних дискусій, мозкового штурму, тренінгів, ділових ігор тощо)», «Організація в цьому навчальному році дистанційного навчання».

Аналіз **якості викладання дисциплін здобувачами вищої освіти в 1 семестрі 2022-2023 навч. року** показав найвищі бали в I розділі (максимальні відсотки за балом 5) в I розділі «Методичний рівень знань» по критеріям якості: «Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій», «Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти», «Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі», «Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти»; в II розділі «Теоретичний рівень занять» - «Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців»; в III розділі «Ставлення до здобувачів вищої освіти» - «Доброчесність».

Менші бали (мінімальні відсотки за балом 5) в I розділі мають критерії: «Ефективність організації дистанційного навчання»; в II розділі – «Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)»; в III розділі –

«Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання».

Оцінювання якості викладання дисциплін здобувачами вищої освіти в 2 семестрі 2022-2023 навч. року продемонстрував (максимальні відсотки за балом 5) оцінені в I розділі «**Методичний рівень знань**» критерії якості: «Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій», «Ефективність організації дистанційного навчання»; в II розділі «**Теоретичний рівень занять**» - «Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців»; в III розділі «**Ставлення до здобувачів вищої освіти**» - «Доброчесність».

Менші бали (мінімальні відсотки за балом 5) в I розділі мають критерії: «Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти»; в **II розділі** – «Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)»; в **III розділі** – «Доступність та легкість зв'язку з викладачем».

Згідно отриманих найменших показників якості освітніх послуг за ОПП «Туризм» будуть проведені заходи, щодо сприяння покращення практичної складової освітнього процесу, визначивши новий вектор співпраці науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти зі стейкхолдерами ОПП «Туризм», а саме:

- при викладанні навчальних дисциплін викладачам частіше використовувати сучасні педагогічні методи навчання, а саме ділові ігри, фахові кейси, кахут-ігри, майстер-класи, навчальні дискусії;
- з метою покращення якості викладання дисциплін пропонується провести ряд методичних семінарів з використання у навчальному процесі логічної послідовності у викладенні матеріалу; ефективності організації дистанційного навчання; організації самостійної роботи; використанню зрозумілих і справедливих методів оцінювання здобувачів ВО.
- забезпечити проходження викладачам кафедри підвищення кваліфікації та виробничого стажування для вдосконалення педагогічної майстерності та якості освітнього процесу.
- активізувати роботу з організації практичних заходів, семінарів з залученням фахових спеціалістів, провести науково-практичні семінари з залученням представників туристичного бізнесу, громадських організацій, державної влади для обміну досвідом та покращення якості освітнього процесу.

Гарант ОПП «Туризм» за
першим (бакалаврським)
рівнем освіти

Валентина Демко

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н., доцент

Радміла СКЛЯР